

درآمد هزار میلیاردی سنجش از ۳ آزمون

زهرا رضانی
چهره‌نگار گروه دانشگاه

فرقی نمی‌کند در کدام مقطع می‌خواهید تحصیل کنید؛ چراکه در صورت تنها دو مسیر پیش رویتان قرار دارد. باید در آزمون‌های مرتبط شرکت کنید و با کسب رتبه لازم، مجوز ورود به دانشگاه یا رفتن به مقطع بالاتر را به دست آورید یا از طریق پذیرش در رشته‌های بدون آزمون، خودتان را به صندلی‌های دانشگاهی برسانید. اما وجه اشتراک هر دو مسیر این است که باید در گام اول اقدام به ثبت‌نام کنید تا نخستین چرخ برای رسیدن به هدف‌تان روشن شود. ثبت‌نامی که امروز با تبدیل سازمان سنجش به سازمان ملی سنجش و ارزشیابی نظام آموزش کشور برعهده این سازمان گذاشته شده و طبیعتاً هزینه‌ای که داوطلب می‌پردازد هم به حساب این سازمان واریز می‌شود. البته باید این ساله را هم مدنظر قرار داد که این حوزه‌ها، صرف طراحی سوالات، تصحیح آزمون‌ها و... می‌شود. امسال با مصوبه هیأت وزیران، هزینه ثبت‌نام در آزمون‌های مختلف برای سال آینده مشخص شده که در بسیاری از موارد با رشد ۳۹ درصدی همراه بوده است.

۶ میلیون کتکور سراسری برای خارج نشین‌ها!

اگر بخواهیم نگاهی گذرا به ۳۶ مدل هزینه‌ای داشته باشیم که سازمان سنجش از داوطلبان برای ارائه خدمات مختلف دریافت می‌کند، باید عنوان کرد گران‌ترین هزینه برای ثبت‌نام آزمون سراسری داوطلبانی است که حوزه امتحانی آنها در خارج از کشور قرار دارد. به طوری که داوطلب برای این آزمون باید ۶ میلیون تومان بپردازد؛ رقمی که با توجه به هزینه چهار میلیون و ۳۰۰ هزار تومانی سال گذشته، رشد ۳۹ درصدی داشته است. بعد از آن داوطلبان باید برای شرکت در آزمون سنجش استاندارد مهارت‌های زبان فارسی که عمدتاً شامل حال دانشجویان بین‌المللی می‌شود نیز پنج میلیون و ۱۰۰ هزار تومان بپردازند؛ رقمی که به نسبت سال قبل نیز همان رشد ۳۹ درصدی را داشته است. پرهزینه‌ترین آزمون‌های بعدی را باید آزمون شفاهی دانشنامه تخصصی و فوق تخصصی پزشکی با هزینه دو میلیون و ۲۸۰ هزار تومانی، آزمون ملی دندانپزشکی، داروسازی و دستیار فوق تخصصی پزشکی با هزینه یک میلیون و ۱۳۸ هزار تومانی دانست. البته آزمون زبان انگلیسی پیشرفته (الکترونیکی) با هزینه یک میلیون تومانی هم در رده بعدی قرار دارد اما به نسبت سال گذشته تغییری نداشته است.

ترمیم نمره داوطلبان هم هزینه دارد

این طور نیست که بگوییم همه خدمات ارائه شده از سوی سازمان ملی سنجش، هزینه قابل توجهی دارند؛ چراکه برخی خدمات هم کمتر از ۱۰۰ هزار تومان برای داوطلب آب می‌خورد. در اینجا برای دسترسی به خدمات پیام کوتاه و اطلاع‌رسانی آزمون کافی است ۱۴ هزار تومان هزینه شود. بعد از آن هزینه صدور گواهی رتبه داوطلبان با ۵۰ هزار تومان و سه خدمت ایجاد سابقه و ترمیم نمره به ازای هر درس، تولید سابقه تحصیلی برای هر داوطلب متقاضی شرکت در آزمون سراسری و هزینه صدور سابقه تحصیلی برای پذیرش براساس صرفاً سابقه تحصیلی هم با ۷۰ هزار تومان انجام می‌شود. رقم‌هایی که طبیعتاً در نگاه اول بسیار کمتر از آن است که به چشم بیاید. اما وقتی این ارقام را با نظر گرفتن جمعیت استفاده‌کننده از این خدمات ملاک قرار دهیم، طبیعتاً شرایط و ارقام واریزی به این سازمان هم قابل توجه می‌شود.

اولین گام ورود

به دانشگاه حداقل ۳۰۰ هزار تومان آب می‌خورد

با وجود اینکه سازمان ملی سنجش و ارزشیابی آموزش کشور در دور جدید فعالیت خود ۳۶ نوع خدمت را به داوطلبان در مقاطع مختلف ارائه می‌دهد، اما برخی از آنها برای داوطلبان بیشتر شناخته شده است. همان هزینه‌هایی که نام‌شان با ورود داوطلبان به دانشگاه‌ها گره خورده است. آزمون سراسری، آزمون کاردانی، ثبت‌نام در آزمون اختصاصی دانشگاه فرهنگیان، پذیرش صرفاً براساس سابقه تحصیلی، گزینش در دانشگاه‌های پیام‌نور، دبیری شهید رجایی و مراکز غیرانتفاعی را باید در همین قالب تعریف کرد. با تصویب هیأت وزیران هزینه ثبت‌نام در آزمون سراسری به نسبت ۱۴۰۳ با رشد ۳۹ درصدی به ۲۹۰ هزار تومان خواهد رسید؛ رقمی که برای آزمون کاردانی پیوسته و آزمون اختصاصی دانشگاه فرهنگیان هم صدق می‌کند. این عدد با در نظر گرفتن هزینه پیامک از ۳۰۰ هزار تومان فراتر می‌رود. اما آن دسته از داوطلبانی که می‌خواهند صرفاً در رشته‌هایی که براساس سابقه تحصیلی پذیرش دارند، تحصیل کنند باید ۸۰ هزار تومان را بابت هزینه بپردازند. این رقم برای قبولی در دانشگاه‌های پیام‌نور، دبیری شهید رجایی و مراکز غیرانتفاعی هم صدق می‌کند.

هزینه آزمون‌های تحصیلات تکمیلی ۳۹ درصد رشد کرد

ادامه تحصیل در مقاطع مختلف دانشگاهی هم هزینه متفاوتی را بر داوطلبان تحمیل می‌کند. هزینه‌هایی که با رشد ۳۹ درصدی برای سال آینده همراه بوده و داوطلبان برای حضور در آزمون کارشناسی ارشد باید مبلغ ۵۱۲ هزار تومان بپردازند؛ رقمی که برای دوره فراگیر پیام‌نور و دانشگاه آزاد هم صدق می‌کند. آزمون دکتری تخصصی ۸۳۴ هزار تومان هزینه روی دست داوطلب می‌گذارد، در اینجا کمترین هزینه ارتقای مقطع تحصیلی هم به آزمون کاردانی به کارشناسی ناپیوسته می‌رسد که بابت آن باید ۳۵۵ هزار تومان پرداخت شود.

دانشجویان پزشکی با دقت بخوانند

وضعیت برای داوطلبانی که در ذیل دانشگاه‌های وزارت بهداشت تعریف می‌شوند اما تفاوت اساسی دارد؛ چراکه در مجموع هفت آزمون برای داوطلبان رشته‌های پزشکی وجود دارد که ثبت‌نام در هر کدام از آنها هزینه متفاوتی را شامل می‌شود و کمترین مبلغ به آزمون دکتری تخصصی پزشکی (پی‌اچ‌دی) با مبلغ ۵۱۲ هزار تومان می‌رسد. داوطلبان برای ثبت‌نام در چهار آزمون پذیرش دستیار تخصصی پزشکی و دستیار تخصصی دندانپزشکی، آزمون دانشنامه تخصصی و فوق تخصصی پزشکی، آزمون مصاحبه بررسی صلاحیت‌های تخصصی پزشکی و دندانپزشکی و آزمون صلاحیت بالینی پزشکی عمومی هم کافی است ۵۸۷ هزار تومان بپردازند تا بتوانند در این آزمون‌ها شرکت کنند. البته باید این ساله را مدنظر قرار داد که در دو آزمون صلاحیت بالینی پزشکی عمومی و دانشنامه تخصصی و فوق تخصصی پزشکی، هزینه‌های ثبت‌نام داوطلب در مراحل دوم و سوم به دو و بیش از دوبرابر هم می‌رسد. گران‌ترین هزینه‌ها را هم باید مربوط به آزمون ملی دندانپزشکی، داروسازی و دستیار فوق تخصصی پزشکی و آزمون شفاهی دانشنامه تخصصی و فوق تخصصی پزشکی نسبت داد که به ترتیب یک میلیون و ۱۳۸ هزار و دو میلیون و ۲۸۰ هزار تومان اعلام شده‌اند.

نوع خدمات	مبلغ هزینه ۱۴۰۴	مبلغ هزینه ۱۴۰۳	میزان رشد
آزمون‌های ورود به دانشگاه			
آزمون سراسری	۲۹۰۰۰۰	۲۰۸۰۰۰۰	
آزمون کاردانی پیوسته	۲۹۰۰۰۰	۲۰۸۰۰۰۰	
گزینش در دانشگاه‌های پیام‌نور، دبیری شهید رجایی و مراکز غیرانتفاعی	۸۰۰۰۰۰	۵۷۶۰۰۰	٪۳۹
ثبت‌نام پذیرش دانشجو دوره‌های دانشگاه جامع علمی - کاربردی	۳۱۰۰۰۰	۲۲۴۰۰۰۰	
آزمون عملی رشته تربیت بدنی	۴۲۲۰۰۰۰	۳۰۴۰۰۰۰	
پذیرش صرفاً براساس سابقه تحصیلی	۸۰۰۰۰۰	-	=
مصاحبه عمومی و بررسی صلاحیت‌های عمومی داوطلبان ورود به دانشگاه فرهنگیان و شهید رجایی	۴۵۹۰۰۰۰	-	-
آزمون‌های ورود به مقطع بالاتر تحصیلی			
آزمون کاردانی به کارشناسی ناپیوسته	۳۵۵۰۰۰۰	۲۵۶۰۰۰۰	
آزمون کارشناسی ارشد	۵۱۲۰۰۰۰	۳۶۸۰۰۰۰	
آزمون کارشناسی ارشد دوره فراگیر پیام‌نور و دانشگاه آزاد	۵۱۲۰۰۰۰	۳۶۸۰۰۰۰	٪۳۹
آزمون دکتری تخصصی	۸۳۴۰۰۰۰	۶۰۰۰۰۰۰	
بررسی پرونده‌های صلاحیت عمومی داوطلبان آزمون‌ها	۴۷۵۰۰۰۰	۳۴۲۴۰۰۰	
آزمون‌های داوطلبان پزشکی			
آزمون شفاهی دانشنامه تخصصی و فوق تخصصی پزشکی	۲۲۸۰۰۰۰۰	۱۶۴۰۰۰۰۰	
آزمون ملی دندانپزشکی، داروسازی و دستیار فوق تخصصی پزشکی	۱۱۳۸۰۰۰۰	۸۱۹۰۰۰۰۰	
آزمون پذیرش دستیار تخصصی پزشکی و دستیار تخصصی دندانپزشکی	۵۷۸۰۰۰۰	۴۱۶۰۰۰۰۰	
آزمون دانشنامه تخصصی و فوق تخصصی پزشکی (مرحله دوم دو برابر مرحله اول و در مرحله سوم و بیشتر دوبرابر مرحله دوم افزایش می‌یابد)	۵۷۸۰۰۰۰	۴۱۶۰۰۰۰۰	٪۳۹
آزمون مصاحبه بررسی صلاحیت‌های تخصصی پزشکی و دندانپزشکی	۵۷۸۰۰۰۰	۴۱۶۰۰۰۰۰	
آزمون صلاحیت بالینی پزشکی عمومی (در مرحله دوم و بیشتر افزایش هزینه دوبرابر مرحله اول است)	۵۷۸۰۰۰۰	۴۱۶۰۰۰۰۰	
آزمون دکتری تخصصی پزشکی (پی‌اچ‌دی)	۵۲۸۰۰۰۰	۳۸۰۰۰۰۰۰	
مصاحبه علمی و سنجش عملی آزمون دکتری تخصصی (پی‌اچ‌دی)	۴۷۰۰۰۰۰	۳۳۸۰۰۰۰۰	
آزمون‌های زبان			
آزمون زبان انگلیسی پیشرفته (الکترونیکی)	۱۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰	
آزمون زبان انگلیسی پیشرفته	۸۷۰۰۰۰۰	۶۲۵۶۰۰۰	٪۳۹
آزمون سنجش استاندارد مهارت‌های زبان فارسی	۵۱۰۰۰۰۰۰	۳۶۶۴۰۰۰۰	
سایر خدمات			
هزینه برگزاری آزمون مجدد از داوطلبان (متخلفان احتمالی) آزمون‌ها موضوع قانون رسیدگی به تخلفات و جرایم در آزمون‌های سراسری ۱۳۸۴	۷۱۰۰۰۰۰	۵۱۲۰۰۰۰۰	
هزینه ثبت‌نام متاخران آزمون‌ها و تغییر حوزه امتحانی	۵۵۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰۰	٪۳۹
آزمون استخدامی متمرکز دستگاه‌های اجرایی کشور	۵۱۲۰۰۰۰۰	۳۶۸۰۰۰۰۰	
خدمات سامانه راهنمای انتخاب رشته پیشنهادی	۱۷۸۰۰۰۰۰	۱۲۸۰۰۰۰۰	
هزینه برگزاری آزمون نهایی مجدد از داوطلبان (متخلفان احتمالی) آزمون‌ها موضوع قانون رسیدگی به تخلفات در آزمون‌های سراسری مصوب ۱۳۸۴	۱۰۰۰۰۰۰۰	-	-
آزمون‌های نهایی، ایجاد سابقه و ترمیم نمره به ازای هر درس	۷۰۰۰۰۰۰	-	-
تولید سابقه تحصیلی برای هر داوطلب متقاضی شرکت در آزمون سراسری	۷۰۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰۰۰	٪۳۹
هزینه صدور سابقه تحصیلی برای پذیرش براساس صرفاً سابقه تحصیلی	۷۰۰۰۰۰۰	-	-
هزینه صدور گواهی رتبه داوطلبان	۵۰۰۰۰۰۰	-	-
خدمات پیام کوتاه و اطلاع‌رسانی آزمون	۱۴۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰	٪۴۰

درآمد سنجش از ۳ آزمون پرمخاطب به هزار میلیارد می‌رسد

با توجه به اینکه پرونده آزمون سراسری امسال (۱۴۰۳) بسته شده است، می‌توان با یک حساب سرانگشتی عنوان کرد که در مجموع ۴۳۰ میلیارد و ۷۵۳ میلیون تومان درآمد تنها از طریق همین آزمون به حساب سازمان ملی سنجش کشور واریز شده است. رقمی که اگر بخواهیم برای سال آینده حساب کنیم با وجود اینکه از الان نمی‌توان درباره تعداد ثبت‌نامی‌ها در آزمون‌های مختلف سال ۱۴۰۴ اظهار نظر کرد، ولی به صورت پیش‌فرض این جمعیت را برای این آزمون ۲ میلیون نفر در هر دو نوبت در نظر بگیریم، باید عنوان کرد که به ۵۸۰ میلیارد تومان خواهد رسید؛ رقمی که نشان دهنده رشد ۳۵ درصدی خواهد بود. در آزمون کارشناسی ارشد نیز ۴۷۶ هزار داوطلب ثبت‌نام کردند که پرداخت ۳۶۸ هزار تومان به ازای هر نفر، در مجموع ۱۷۵ میلیارد و ۱۶۸ میلیون تومان را به این حساب این سازمان سراسری کرده، رقمی که برای سال آینده با در نظر گرفتن همین میزان جمعیت به ۲۲۳ میلیارد و ۷۱۲ میلیون تومان افزایش می‌یابد. جالب اینجاست که با وجود تعداد نسبتاً اندک داوطلبان این مقطع که حتی به اندازه جمعیت داوطلبان نوبت دوم آزمون سراسری هم نمی‌رسد، اما با توجه به هزینه بالا، درآمد سازمان سنجش از این بخش به مراتب بیشتر از آزمون سراسری است. آزمون دکتری هم که البته هزینه بالایی ثبت‌نام در آن صدای داوطلبان را بلند کرده بود، با توجه به جمعیت ۱۵۱ هزار نفری‌شان، این امکان را به سازمان ملی سنجش داد که بتواند از محل ادامه تحصیل این داوطلبان

به ۹۰ میلیارد و ۶۰۰ میلیون تومانی برسد، رقمی که برای سال آینده به ۱۲۵ میلیارد و ۹۳۴ میلیون تومان خواهد رسید. در مجموع باید عنوان کرد که سال آینده ۶۴۶ میلیون تومان خواهد رسید. طبیعی است نمی‌توان چنین ادعایی را داشت که این درآمد به معنی کسب سود سازمان خواهد بود؛ چراکه هزینه‌های مربوط به طراحی و تصحیح آزمون‌ها هم از این طریق تامین می‌شود، اما آنچه پرواضح است اینکه چنین درآمدی تنها از محل ۳ آزمون پرمخاطب‌ترین این سازمان خواهد بود. در حالی که آزمون‌های این سازمان متنوع بوده و طبیعتاً از محل دیگر آزمون‌ها هم درآمدی را خواهد داشت. شاید بد نباشد در اینجا به برخی از دیگر خدمات سازمان سنجش هم اشاره کنیم؛ خدماتی که در نگاه اول چندان پربزرگ نبوده اما به سهم خود، هم به جامعه مخاطبان هزینه‌های را وارد کرده و هم به منبعی برای این سازمان از حیث درآمدی تبدیل شده است. هزینه صدور گواهی رتبه داوطلبان که مبلغ ۵۰ هزار تومان می‌شود با در نظر گرفتن جمعیت شرکت‌کنندگان در کتکور خود رقم نسبتاً قابل توجهی است. یا به طور مثال هزینه ۱۷۸ هزار تومانی برای استفاده از سامانه راهنمای انتخاب رشته پیشنهادی هم نکته قابل توجهی است که می‌توان مدنظر قرار داد، هر چند نمی‌توان آمار دقیقی از میزان داوطلبانی که از این خدمات استفاده می‌کنند اعلام کرد، اما ارائه چنین خدماتی برای داوطلبان جذاب خواهد بود.

نام آزمون	درآمد سال ۱۴۰۳ (میلیارد تومان)	تخمین درآمد برای سال ۱۴۰۴ (میلیارد تومان)
کتکور سراسری	۴۳۰	۵۸۰
آزمون کارشناسی ارشد	۱۷۵	۲۲۳
آزمون دکتری	۹۰	۱۲۵
جمع	۶۹۵	۹۲۸